

czwartek 10 kwietnia 2008 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

Metody zarządzania opartego na prawach połowowych stosowane w rybactwie

P6_TA(2008)0113

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie metod zarządzania opartego na prawach połowowych stosowanych w rybactwie (2007/2111(INI))

(2009/C 247 E/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2371/2002 z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie ochrony i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach wspólnej polityki rybołówstwa ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie reformy wspólnej polityki rybackiej („mapa drogowa”) (COM(2002)0181),
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie stosowanych w rybactwie metod zarządzania opartego na prawach połowowych (COM(2007)0073),
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A6-0060/2008),
- A. mając na uwadze, że w zielonej księdze w sprawie reformy wspólnej polityki rybackiej (WPRyb) Komisja wyraziła przekonanie, że alternatywne mechanizmy zarządzania mogą odegrać istotną rolę uzupełniającą w zarządzaniu wspólnotowym systemem gospodarki rybackiej,
- B. mając na uwadze, że Komisja zainicjowała debatę w sprawie stosowanych w rybactwie metod zarządzania opartego na prawach połowowych (RBM),
- C. mając na uwadze, że w debacie wzięło już udział szereg zainteresowanych podmiotów,
- D. mając na uwadze, że w przeszłości przeprowadzono już wiele badań na temat RBM, jednak żadne z nich nie obejmowało wszystkich przybrzeżnych państw członkowskich UE,
- E. mając jednakże, że wiele badań dotyczyło funkcjonowania i skutków stosowania systemów zarówno w UE, jak i poza jej granicami, które umożliwiają zbywanie praw połowowych w zamian za wartość gospodarczą,

⁽¹⁾ Dz.U. L 358 z 31.12.2002, str. 59. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 865/2007 (Dz.U. L 192 z 24.7.2007, str. 1).

czwartek 10 kwietnia 2008 r.

- F. mając na uwadze, że Komisja ogłosiła obecnie przetarg na przeprowadzenie badania,
- G. mając na uwadze, że Komisja oświadczyła, że obecnie nie ma planów zmiany istniejących systemów zarządzania, ale jednocześnie wyraziła zamiar wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu wspólnej polityki rybackiej i w związku z tym poszukuje realnych rozwiązań alternatywnych,
- H. mając na uwadze, że obecne systemy zarządzania gospodarką rybacką w Unii Europejskiej, w szczególności system ogólnego dopuszczalnego połowu (TAC) i kwot, nie stanowią odpowiedzi na problemy tego sektora i absolutnie konieczne jest przeprowadzenie w tej sprawie kompleksowej debaty, w której zostaną ocenione pozytywne i negatywne aspekty ewentualnego przyjęcia nowych systemów zarządzania,
- I. mając na uwadze, że należy w związku z tym rozważyć sposoby wprowadzenia ewentualnych ulepszeń w funkcjonowaniu WPRyb (której obecne niedostatki są oczywiste), w szczególności przy pomocy polityki zarządzania gospodarką rybacką,
- J. mając na uwadze, że ewentualne zmiany nie będą zmianami na lepsze, o ile nie zagwarantują eksploatacji zasobów w sposób zapewniający trwałe warunki gospodarcze, środowiskowe i społeczne,
1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja, przewidując konieczne zmiany w obecnej polityce zarządzania, zainicjowała debatę w sprawie RBM;
 2. uważa, że morskie zasoby biologiczne stanowią wspólne dobro publiczne;
 3. uważa, że odnośnych praw nie należy rozumieć jako praw własności, ale jako rodzaj praw do użytkowania czy zbioru, zatem winny one podlegać odpowiednim ograniczeniom;
 4. stwierdza jednak również, że istnieją oddzielne systemy RBM oparte na różnych założeniach:
 - a) dotyczących tego, komu takie prawo należy przyznać, a także warunków jego zbywalności i odsprzedaży w zamian za wartość gospodarczą;
 - b) dotyczących zakresu prawa, zwłaszcza tego, czy jest ono określone w sensie miejsca korzystania z niego, ilości dopuszczalnych połowów lub poniesionego wysiłku;
 5. z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez Komisję przetargu na przeprowadzenie kompleksowych badań różnych systemów zarządzania;
 6. stwierdza, że okres przeznaczony na debatę jest zbyt krótki i apeluje o jego przedłużenie, aby zapewnić należyte zbadanie i przeanalizowanie różnych istniejących możliwości oraz ich konsekwencji;
 7. uznaje jednak – nawet przed takim badaniem – fakt funkcjonowania szerokiego wachlarza takich systemów, z których większość (jeśli nie wszystkie) korzysta z jakiejś formy rozumianego najogólniej RBM; uznaje także, że eksperymenty w dziedzinie zarządzania poprzez prawa połowowe w państwach członkowskich, które zastosowały takie systemy, mają bardzo pozytywne konsekwencje pod wieloma względami, na przykład pod względem zmniejszenia zdolności połowowej;
 8. uważa, że podobnie oczywiste jest, iż na szczeblu Wspólnoty i w przynajmniej niektórych państwach członkowskich stosuje się mieszane formy RBM, zarówno w sensie przydziału i zbywalności/odsprzedaży praw, jak i sposobu określania ich zakresu;

czwartek 10 kwietnia 2008 r.

9. dostrzega stopień związanej z tym złożoności oraz trudności, jakie powoduje to przy przechodzeniu na jednolity system, niezależnie od tego, czy jest to realizowane poprzez harmonizację praktyk państw członkowskich, czy też przez administrowanie na szczeblu Wspólnoty;

10. uważa jednak, że trudności te są do pokonania, czego dowodzi fakt wprowadzenia RBM w wielu krajach i regionach, które mają najbardziej rozwinięte sektory gospodarki rybnej na świecie, a biorąc pod uwagę, że system ten mógłby okazać się bardzo przydatny dla zarządzania częścią flot połowowych Wspólnoty, należy mieć przynajmniej na względzie możliwość włączenia go do WPRyb;

11. uważa, że należy upewnić się, jakie będą skutki zmian, zwłaszcza skutki wprowadzenia ogólnospółnotowych indywidualnych kwot zbywalnych (ITQs), dla:

- względnej stabilności i jej roli w utrzymywaniu zdolności do przetrwania społeczności zależnych od rybactwa,
- stopnia koncentracji własności takich praw oraz wynikających z niego konsekwencji społeczno-gospodarczych;
- korzyści, jakie mogłyby przypaść dużym firmom kosztem małych podmiotów lub lokalnych flotylli rybackich;
- obaw o ewentualne dodatkowe związane z tym koszty, tworzenia środków zniechęcających do inwestycji w statki, oprzyrządowanie, bezpieczeństwo i warunki pracy,
- prawdopodobieństwa niedostępności w pierwszym rzędzie kwot podmiotom czynnie zajmującym się rybactwem;
- problemów związanych z uzyskaniem wstępnego przydziału i przekazaniem nieoczekiwanego zysku otrzymującym ten przydział,
- ryzyka nadmiernej koncentracji praw;

12. uważa, że należy rozwiązać problem będący przyczyną tych obaw przed podjęciem jakichkolwiek działań w kierunku stworzenia jednolitego systemu, jak na przykład możliwość — jak wynika z dotychczasowych precedensów — ustalenia limitu akumulowania praw połowowych;

13. uważa, że należy również podkreślić dodatnie aspekty stosowania RBM w rybactwie, będące przedmiotem powszechnej zgody, w tym następujące zagadnienia:

- bardziej zracjonalizowane zarządzanie, ponieważ posiadacze praw bezpośrednio odpowiadają za zarządzanie i przestrzeganie ogólnych zasad, co przyczynia się do istnienia sektora charakteryzującego się większymi zdolnościami w zakresie przedsiębiorczości i mniej uzależnionego od doradztwa ekspertów, pośrednictwa i finansowania ze środków publicznych;
- we flotach, w których stosowany jest ten system, monitorowanie jest prostsze, ponieważ można dokładnie zidentyfikować statki posiadające uprawnienia;
- zmniejsza się liczba odrzutów, ponieważ istnieje możliwość zakupu praw połowowych dotyczących gatunków, w przypadku których kwota jest bardzo mała;
- floty rybackie dążą do tego, aby ich działalność była opłacalna, co zazwyczaj prowadzi do zmniejszenia zdolności połowowych dzięki eliminowaniu starszych i mniej wydajnych jednostek;
- najprostszym sposobem wprowadzenia systemu byłoby przydzielanie kwot odpowiednio do względnej stabilności każdego z państw członkowskich, tak aby taka stabilizacja również nie była zagrożona;

14. zastanawia się również, czy jednolity system RBM byłby w każdym razie odpowiedni dla różnych rodzajów rybołówstwa;

czwartek 10 kwietnia 2008 r.

15. w tym kontekście zwraca uwagę na: odmienne wymogi dla rybackich zasobów jedno- i wielogatunkowych; specyficzną sytuację flotyli tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego;
16. uważa, że w związku z powyższym należy wprowadzić dla flotyli tradycyjnego łodziowego rybołówstwa przybrzeżnego odrębne przepisy poprzez zastosowanie kryteriów związanych z odległością geograficzną od brzegu, albo poprzez przeznaczenie dla nich części kwoty;
17. z zadowoleniem przyjmuje zatem fakt, że Komisja nie ma obecnie zamiaru ingerować w dotychczasowe systemy zarządzania;
18. uważa jednak, że mimo to należy głębiej rozważyć zalety i wady różnych systemów RBM;
19. uważa, że konieczne jest zapobieganie zakłóceniom gospodarczym w sektorze gospodarki rybnej, będącym ze szkodą dla właścicieli małych statków, szczególnie tych, którzy reprezentują tradycyjne łodziowe rybołówstwo przybrzeżne;
20. przyznaje, że systemy takie mogą wspierać wydajność ekonomiczną, pod warunkiem, iż są one odpowiednio skonstruowane; zaznacza, że taka wydajność jest jednym z celów każdej polityki gospodarczej i że w interesie WPRyb leży zapewnienie istnienia rentownego sektora gospodarki rybnej, coraz mniej uzależnionego od środków publicznych;
21. stwierdza, że ponieważ polityka rybactwa jest wspólną polityką, mechanizmy zarządzania prawami połowowymi powinny zostać przyjęte na szczeblu wspólnotowym, co umożliwi usprawnienie gospodarowania zasobami połowowymi;
22. uważa, że wydajność ekonomiczna jest cenna jedynie wtedy, gdy wspiera cele WPRyb;
23. wzywa Komisję do dopilnowania, aby wszystkie badania wszczęte przez nią w zakresie RBM ukierunkowane były na:
 - I. uzyskanie pełnego obrazu i analizy systemów zarządzania, jakie obecnie stosowane są w państwach członkowskich,
 - II. przyjrzenie się podstawowym założeniom związanym z RBM, jeśli chodzi:
 - a) o to, komu można przydzielić uprawnienia, komu je zbyć oraz czy można je odsprzedać, wraz z wszelkimi ograniczeniami w tym zakresie, oraz
 - b) o zasięg tych uprawnień, tj. czy są one określone co do miejsca, ilości (wynik) czy wysiłku (nakład) lub kombinacji tych czynników.
 - III. ocenę — przy użyciu dowodów uzyskanych z obowiązujących systemów zarządzania — wydajności każdego z tych założeń w osiągnięciu celów WPRyb w zakresie:
 - a) poprawy warunków życia osób zaangażowanych w działalność rybacką;
 - b) zachowania zrównoważonej ekologii morskiej, która chroni zasoby rybne,
 - c) utrzymania zdolności do przetrwania społeczności zależnych od rybactwa,
 - d) rozmiaru, w jakim system, od czasu swojego powstania, skoncentrował prawo własności połowów i doprowadził do utraty zatrudnienia; oraz
 - e) wydajności gospodarczej sektora gospodarki rybnej;
 - IV. rozpatrzenie tych kwestii oddzielnie pod kątem różnych typów działalności rybackiej prowadzonej zarówno na wodach Wspólnoty, jak i poza nimi;
24. apeluje, aby Komisja przedłużyła okres debaty w tej sprawie;
25. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, regionalnym komitetom doradczym oraz Komitetowi Doradczemu ds. Rybołówstwa i Akwakultury.